

ZAJEDNIČKI RADNI PLAN ŠVAJCARSKJE I SRBIJE U VEZI SA PREDSEDAVANJEM ORGANIZACIJOM ZA EVROPSKU BEZBEDNOST I SARADNJU

(Beč, 27. jun 2013)

Uvod

Potvrđujući našu posvećenost "principima saradnje" dogovorenim na Ministarskom savetu u Viljnusu (MC.DEL/62/11) kao i iz Zajedničke izjave koju su dali naši cenjeni ministri inostranih poslova u decembru 2011, pripremili smo ovaj Zajednički radni plan našeg predsedavanja OEBS-om 2014. i 2015. godine, u kontinuitetu.

Naši zajednički ciljevi se zasnivaju na čvrstoj rešenosti da radimo zajedno, vođeni državama članicama, a u skladu sa odlukama OEBS-a, u cilju konsolidacije mira, prosperiteta i demokratije u regionu OEBS-a, kao i obezbeđivanja kapaciteta naših predsedavanja da odgovore na bilo koju situaciju. U tom smislu, težićemo da se oslanjamo na napredak u ostvarivanju zajedničke vizije uspostavljene Astanskom jubilarnom deklaracijom o slobodnoj, demokratskoj, zajedničkoj i nedeljivoj evroatlantskoj i evroazijskoj bezbednosnoj zajednici koja se prostire od Vankuvera do Vladivostoka. Sve tri dimenzije i aspekti bezbednosti su međusobno povezani i od jednake su važnosti. Potrebna je veća posvećenost i angažovanje svih zemalja učesnica, naročito u sprovođenju naših zajedničkih obaveza.

Oba predsedavanja će biti realizovana na nepristrasan, transparentan i kooperativan način, uz pomoć članica Trojke i u bliskoj saradnji sa svim izvršnim strukturama OEBS. Za Švajcarsku i Srbiju, naša uloga predstavlja i priliku i izazov da usmere Organizaciju, u susret četrdesetogodišnjici Završnog akta iz Helsinkija.

Pozdravljamo usvajanje Ministarske odluke broj 3/12 „Proces OEBS Helsinki +40“ prošle godine u Dublinu, koja nam daje okvir da sledimo proces orijentisan ka rezultatima na osnovu koordinisanog strateškog pristupa, uz višegodišnju perspektivu i kontinuitet u radu zemalja učesnica prema bezbednosnoj zajednici. Ukrajinsko predsedavanje ima našu punu podršku u unapređenju ovog procesa. Istovremeno, podržaćemo Inicijative Drugog koloseka, kao važan i komplementaran element naših ukupnih aktivnosti.

Uvereni u to da ovaj proces može da obezbedi platformu za novu stratešku agendu OEBS-a do 2015. i dalje, dogovorili smo se o nizu oblasti rada koje bi dovele do poboljšanja atmosfere poverenja između zemalja učesnica i koje bi donele veću podudarnost stavova. Uvereni smo da će takav pristup približiti sve nas viziji

zajedničke bezbednosne zajednice koju delimo. Postizanje ovog cilja će, više nego ikada, zahtevati podršku i saradnju svih država učesnica.

Na osnovu ovih razmatranja, dogovorili smo se o sledećem:

1. Pitanja više-dimenzionalnosti

Sveobuhvatan i kooperativni pristup OEBS-a bezbednosti predstavlja glavnu vrednost Organizacije, koju treba očuvati. Smatramo više- dimenzionalnost Organizacije njenom ključnom snagom i komparativnom prednošću i u tom cilju smo odlučni da nastavimo da se bavimo političko-vojnom, ekonomskom, ekološkom i ljudskom dimenzijom kao jedinstvenom celinom. Potvrđujući da Završni akt iz Helsinkija i sve druge norme KEBS/OEBS, principi i obaveze ostaju naš zajedničko postignuće i temelj našeg rada, nastojaćemo da unapredimo efikasnost višedimenzionalne saradnje oslanjajući se na tekovine OEBS-a kako bismo odgovorili novim izazovima i pretnjama. Imajući ovo u vidu, posebno ćemo preduzeti sledeće korake:

- Analizu sadašnjih i budućih pretnji i izazova, kao i mogućnosti, s ciljem da ponovo zaoštrimo profil OEBS-a i da ojačamo njegov odgovor i doprinos izgradnji bezbednosne zajednice
- Jačanje i poboljšanje saradnje sa organizacijama civilnog društva /nevladinih organizacija i istraživačkih centara u svakoj od dimenzija, uključujući jačanje akademske mreže OEBS
- Pregled i ažuriranje postojećeg alata za rano upozorenje, prevenciju konflikta i načine post-konfliktne rehabilitacije, naročito u pogledu olakšavanja dijaloga i davanja podrške posredovanju
- Izradu Akcionog plana za mlade i bezbednost iz višedimenzionalne perspektive, na osnovu već razvijenih aktivnosti u okviru OEBS-a
- Promovisanje politike za borbu protiv trgovine ljudima, na osnovu nedavne inicijative i aktivnosti OEBS u ovoj oblasti
- Nadogradnja Akcionog plana iz 2004. godine za unapređenje rodne ravnopravnosti i izrada OEBS-ove strategije za primenu ravnopravnosti polova kako bi se dodatno učvrstila matrica rodne ravnopravnosti i implementacija svih obaveza u vezi sa ravnopravnosti polova, uključujući Rezoluciju 1325 SB UN

2. Političko-vojna dimenzija

Političko-vojna dimenzija je od ključnog značaja za sprečavanje sukoba, rano upozoravanje i upravljanje krizama, kao i za izgradnju poverenja među državama članicama. Značaj prilagođavanja i jačanje političko-vojnih instrumenata OEBS u skladu sa promenljivim bezbednosnim okruženjem je jedan od ključnih rezultata Krfskog procesa, što je u više navrata ponovljeno na uzastopnim Ministarskim savetima. Deklaracija iz Astane o obeležavanju jubileja priznaje da kontrola konvencionalnog naoružanja i režimi mera izgradnje poverenja i bezbednosti (CSBM) ostaju glavne alatke za obezbeđivanje vojne stabilnosti, predvidljivosti i transparentnosti, i treba ih revitalizovati, ažurirati i modernizovati. U saradnji i koordinaciji sa predsedavanjima Foruma za bezbednosnu saradnju (FSC) tokom 2014. i 2015, planiramo da doprinesemo ovim dostignućima i da učinimo dodatne napore u sledećim oblastima:

- jačanje vojne stabilnosti, predvidljivosti i transparentnosti značajno ažurirajući i modernizujući Bečki dokument iz 2011.

- unapređenje dijaloga i razmene mišljenja o kontroli konvencionalnog naoružanja i režimu CSBM
- Jačanje OEBS-ovog Kodeksa ponašanja u političko-vojnim aspektima bezbednosti i povećanje njegove kako primene tako i obuhvata
- Težnja ka punoj implementaciji OEBS-ovog Plana akcije (PoA) o malom oružju i lakom naoružanju, jačanje mehanizma pomoći, kao i obaveze i projekti o zalihama lakog i malokalibarskog naoružanja i konvencionalne municije.

3. Transnacionalne pretnje i izazovi (TNT):

- Deklaracija iz Astane o obeležavanju jubileja iz 2010. godine pozvala je na veće jedinstvo u pogledu cilja i delovanja u suočavanju sa pojavom transnacionalnih pretnji, kao što su terorizam, organizovani kriminal, ilegalne migracije, proliferacija oružja za masovno uništenje, sajber pretnje i nedozvoljena trgovina malokalibarskim i lakim naoružanjem, drogom i ljudima. U tom kontekstu, treba uzeti u obzir izveštaj generalnog sekretara OEBS o sprovođenju odluke broj 2/09 donete na Ministarskom savetu OEBS u Atini o daljim naporima OEBS da se suoče sa transnacionalnim pretnjama i izazovima bezbednosti i stabilnosti, kao i odluku br 9/11 Ministarskog saveta u Viljnusu o jačanju koordinacije i koherentnosti napora OEBS-a za rešavanje transnacionalne pretnje. Stoga ćemo nastaviti naročito sledeće:
- Dalju primenu Odluke Ministarskog saveta br 4/12 o naporima OEBS-a za rešavanje transnacionalnih pretnji
- Dalji razvoj doprinosa OEBS u oblasti ICT/Sajber bezbednosti
- Pojačati angažovanje OEBS-a u vezi sa sprovođenjem zakona i krivičnim pravosuđem, kao i sa njegovim aspektima više dimenzionalnosti
- Jačanje i dalje razvijanje napora OEBS u pogledu bezbednosti i upravljanja granica prilikom bavljenja prekograničnim TNT.

4. Rešavanje sukoba tokom celog ciklusa sukoba

Naša predsedavanja će podržati sva sredstva u cilju povećanja napora za rešavanje postojećih sukoba na prostoru OEBS-a na miran način, u dogovorenim formatima, i pomoći sve napore da se spreči izbijanje novih kriznih situacija. Namera nam je da imenujemo specijalne predstavnike za postojeće dugotrajne sukobe, sa mandatom koji pokriva oba uzastopna perioda naših predsedavanja. Na Ministarskom savetu u Viljnusu decembra 2011, države učesnice su postavile za cilj jačanje sposobnosti OEBS-a u vezi sa svim elementima ciklusa sukoba. Posebno treba da bude ojačana sposobnost OEBS-a da efikasno reaguje u situacijama napetosti ili krize. Naši prioriteti će biti da se:

- Nastavi sprovođenje strukturalnog dijaloga između zemalja učesnica u cilju pružanja pomoći nadležnim organima OEBS u njihovim naporima da se razviju potrebni alati i kapaciteti
- Pruži podrška praktičnoj primeni omogućavanja i posredovanja u dijalogu na terenu, uključujući i putem jačanja kapaciteta za podršku posredovanju
- Jača regionalna saradnja, procesi pomirenja i suočavanja s prošlošću
- Poboljša rano upozorenje unapređenjem analitičkih kapaciteta struktura OEBS

5. Ekonomska i ekološka dimenzija

Smatramo da bi OEBS trebalo da izoštri svoju ulogu u ekonomskoj i ekološkoj dimenziji, a naročito da bude aktivan gde god su ta pitanja relevantna za prevenciju konflikata i izgradnju poverenja (uključujući i oblasti kao što su migracije, upravljanje vodama, energija, klimatske promene, upravljanje rizikom za nastajanje katastrofa, i saobraćaj). Stoga bi OEBS trebalo da razvije jače brendiranje u okviru druge dimenzije. Mi ćemo se skoncentrisati na sledeće teme:

- Razvijanje daljih aktivnosti na osnovu Dablinske ministarske deklaracije o jačanju dobrog upravljanja i borbi protiv korupcije, pranja novca i finansiranja terorizma, uključujući i bavljenje povraćajem ukradene imovine
- Rešavanje globalnih i regionalnih problema životne sredine u kontekstu promovisanja bezbednosne saradnje
- Bavljenje pitanjem održivog upravljanja vodom i nestašicom vode

6. Ljudska dimenzija

U Deklaraciji o obeležavanju jubileja iz Astane, šefovi država ili vlada su ponovo potvrdili svoju posvećenost principima na kojima se zasniva OEBS. Takođe su potvrdili da je moralo da se uradi više kako bi se obezbedilo puno poštovanje i primena načela i obaveza. Takođe, na samitu u Astani, države učesnice su izjavile da su obaveze koje se odnose na ljudsku dimenziju morale da budu obezbeđene i ojačane i da je trebalo uložiti veći napor za njihovo promovisanje. Istakle su značajnu ulogu civilnog društva u pružanju pomoći državama učesnicama u obezbeđivanju punog poštovanja ljudskih prava, osnovnih sloboda, demokratije i vladavine prava. Mi ovu izjavu uzimamo kao smernicu za naš plan rada u oblasti ljudske dimenzije. Dakle, dogovorili smo se o sledećim prioritetima:

- Jačanje sprovođenja svih obaveza OEBS-a u pogledu ljudske dimenzije
- Dalje ažuriranje i jačanje obaveza, na osnovu rada prethodnih predsedavanja
- Jačanje veza sa civilnim društvom i promovisanje njegovog aktivnog učešće kako bi se osiguralo napredovanje ka zajedničkim ciljevima država učesnica
- Praćenje procesa razmatranja događaja ljudske dimenzije i jačanje instrumenata praćenja OEBS.

7. Kapaciteti i strukture OEBS-a

Nameravamo da istražujemo korake za unapređenje efikasnosti procesa Organizacije, njene strukture i unutrašnjih procedura kako bismo bolje reagovali na trenutne i eventualne buduće izazove. Izazovne ekonomske okolnosti zahtevaju dalja poboljšanja u dugoročnom planiranju kad god je to moguće. Zajednička odgovornost svih država članica je da obezbede da smanjenje budžeta ne ugrozi ukupni kapacitet Organizacije kao i da razmotre mogućnost obezbeđivanja dodatnih resursa. Naša predsedavanja su spremna da koordiniraju napore posebno u sledećim oblastima:

- Težnja da se preokrene trend nultog nominalnog rasta, kao i da se podrži i pomogne Neformalna radna grupa za skale doprinosa
- Dalje ispitati načine za jačanje pravnog okvira OEBS, uključujući i davanje međunarodno-pravnog subjektiviteta Organizaciji

- Nastavak rada na reformi budžetskog ciklusa, poboljšanju godišnjeg programiranja terenskih misija, i ciljanje na višegodišnje strateško planiranje budžeta
- Jačanje kulture evaluacije OEBS-a
- Jačanje efikasnosti Organizacije promovisanjem interakcije i saradnje između Sekretarijata, institucija i operacija na terenu
- Jačanje efikasnosti operacija na terenu, uključujući i jačanje regionalne saradnje
- Poboljšanje efikasnosti mehanizama specijalnih i ličnih predstavnika putem povećanja njihove institucionalne podrške kako bi se osposobili da bolje pomognu državama učesnicama u sprovođenju svojih obaveza.

8. Partneri za saradnju

- Interakcija sa partnerima treba da bude konkretnija i projektno-orijentisana. Nastojaćemo da se oslonimo na postojeći zamah i da pratimo bilo kakvu zainteresovanost drugih zemalja koje žele da postanu partneri OEBS-a. Takođe ćemo imati za cilj
- Produblјivanje dijaloga i saradnje sa mediteranskim partnerima, posebno primenom mera definisanih na sastancima i konferencijama Partnera, kao i promovisanjem Inicijative Drugog koloseka
- Produblјivanje i operacionalizaciju dijaloga i saradnje sa azijskim partnerima, s posebnim osvrtom na eventualne bezbednosne implikacije u pogledu povlačenja ISAF iz Avganistana.

9. Parlamentarna skupština

Parlamentarna skupština OEBS-a ima važnu ulogu. Cenimo rad parlamentaraca u promovisanju vrednosti i obaveza OEBS-a. Parlamentarna skupština i ODIHR imaju komplementarne uloge u posmatranju izbora i treba da se utvrdi da oni rade ruku pod ruku u cilju jačanja uticaja OEBS-a. Mi ćemo nastojati da unapredimo saradnju sa Parlamentarnom skupštinom.

10. Saradnja sa međunarodnim organizacijama:

Na osnovu Istanbulske platforme za bezbednosnu saradnju iz 1999, naša namera je da dalje razvijamo odnose sa drugim relevantnim regionalnim i međunarodnim organizacijama koje dele ciljeve i vrednosti OEBS-a u cilju kapitalizacije sinergija. Promovišaćemo blisku saradnju održavanjem redovnih komunikacija sa takvim organizacijama na različitim nivoima, uključujući i na terenu. Spremni smo i da pozovemo njihove predstavnike na sastanke OEBS-a.

U cilju postizanja onoga što je dogovoreno u ovom Zajedničkom radnom planu, Srbija i Švajcarska će dalje razvijati modalitete o njihovim zajedničkim aktivnostima. Ovaj radni plan može se prilagoditi uzimajući u obzir buduća kretanja. Mi ćemo nastojati da povećamo efikasnost sednica Stalnog saveta i sednica odbora, uključujući i organizovanje zajedničkih manifestacija gde je to moguće tokom naših predsedavanja. Kako bi se obezbedio kontinuitet, mi ćemo koordinirati naše stavove u vezi sa imenovanjima.

U toku priprema za predsedavanje tokom 2014. i 2015. u kontinuitetu, naša dva ministarstva su već angažovana u planiranju organizacionih aktivnosti koje će uključivati zajedničke obuke i razmenu diplomata. Takođe smo spremni da pomognemo umrežavanje švajcarskih i srpskih institucija i nevladinih organizacija u cilju njihovog uključivanja u naše pripreme.

Izvor: <http://mfa.gov.rs/sr/index.php/oebs-2015?lang=cyr>